

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שפנא מפראהבישט זיעועביא

סגולת הצדיק משטפנטש זיע"א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנטש], **אמר:** מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

"לא יחל דברו" (במדבר לא ג).

סיפר הזקן רבי משה מלובער ז"ל, שהיה הרה"ק רבי שלום מפראהבישט ז"ל, אצל הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ל, ודברו ביחידות ולא היה שם שום

שנה ב'

ליל שישי מטוח השפ"ב

גליון 90

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

לא עשה פעולה שאינה לשם שמים בלבד

אדם, רק הוא החביא עצמו תחת המלבושים, ודיברו בשתיקה ולא נשמע קולם. באמצע שמע אלו דיבורים הקדושים שיצאו מפי הרה"ק מפראהבישט ז"ל: 'מיום עמדי

על דעתי לא זזתי בשערה מן הפאה שלא יהיה בלתי לה' לבדו' (1).

אור הגנוז (שבסוף ספר עבודת הלויים) עמ' נח

השלמות ואיונים

וְאֵפֶסֶת הַשְּׁבִיעַ

בימי בין המצרים מתחילה הכנה לימים טובים

אדוני אבי [הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט] זצ"ל אמר שמן הג' שבועות יודע לו הימים טובים.

[והוסיף בנו מרן הרה"ק מרוזין זי"ע] ואני אומר שהג' שבועות הם כמו אבנים טובים שגדילים תחת הרי חושך, אף על פי שהם בחינת חושך מכל מקום יש בהם בחינת אור. וכשיבוא משיח צדקינו ויהיה אור הלבנה כאור החמה, אזי יהיו הג' שבועות ימים טובים כי הג' שבועות הם כנגד ג' רגלים.

השי"ת יודע האמות, כי בימי בחרותי שהיה לי כח הרגשתי בהג' שבועות בכל יום או חדש. והאמת מה שאמרו הז"ל (ברכות ס: ספר הבהיר אות קנא) כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, הכוונה על הג' שבועות, אף על פי שהם בחינת ירידה לישראל, מכל מקום לטב עביד.

עירון קדישין (דף לה:)

1. ראה בספר בית אהרן (מהגה"ק רבי"ד אטשאקוב זצ"ל) על מסכת אבות (פרק ב' משנה א) שכתב בשמו של רבינו הרה"ק ר' שלום שכנא שאין לו פנאי להעלים עיניו מקומותו אפילו רגע. וסיים שם שזה מה שאמר הכתוב (איוב לו כה) 'כל אדם חזו בו (דייקא) אנוש יבית מרחוק', והבן, ובכרם ישראל (עמ' 40) כתב בזה הלשון: הרה"צ רבי שלום, דרכו בקודש היה גבוה ונשא מאוד, ומרוב אהבת ודביקות בוראו יתברך היה מרגלא בפומיה המילות האלה בלשון פולנית: 'מויע קאכאנא'. ובנו הרה"ק מרוזין אמר עליו, אשר היה דביקות גדול בלי הפסק. והרה"ק רבי משה מסאווראן אמר, שעל ידי דביקותו מאד כנ"ל, על כן לא האריך ימים.

וראה בס' גאולת ישראל (דף כז:) משמו של רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע בזה הלשון: הנה התורה מלמדת את האדם דעה בינה והשכל שידע איך לגשת אל עבודת הקודש פנימה כי הנה האמת הוא כי בכל הבחינות ובכל הדרגות שהאדם מהלך בהן בעבודת הבורא ברוך הוא, מדייטא התחנתה עד רום המעלות, היסוד ושורש העבודה הוא להיות האדם עוקר ומשבר מעיקרא לדבא כל נדנדו התענוג והמתיקות שיש לו לעצמו מעבודת הבורא ברוך הוא ותמיד יהיו עיניו פקוחות על זה בחקירה ודרישה הדק היטיב היטיב הדק, בקרב מקורו וחושיו, אם כל אחד ואחד מחושי הוא עולה לה' כולו כליל בקדושה וטהרה ואין בו שום

מגע נכריה, ולכל יהיה עור בעין שכלו מלהיות משטה עצמו חלילה בבחינה זו, רק בכל תנועה ותנועה שמתנוועע בחושי יפלט מעגל רגליו להיכן תמצית הנקודה מתלקחת ובעזרת אם הוא קודש בלתי לה' לבדו וכל התענוגין והנאנין המתוקין והיראה והאהבה והשמחה קדישין עלאין שיש לו בעבודת השי"ת כולם כאחד יקריב אותם קרבן לה' לבדו, והבן. אל יגע בהם נגיעת עצמו חלילה, וזהו באמת צריך עיון השכל וזה הוא הבא לטהר האמת, ואז ודאי מסייעין לו וזוכה אל התורה ואל העבודה.

וראה עוד שם כמה שביאר רבינו הרה"ק מפראהבישט את ענין נדב ואביהוא בזה הלשון: כי באמת התורה הקדושה היא נצחית והוות בכל עת ובכל זמן, ומלמדת אותנו בני ישראל עם קדוש חכמה בינה ודעת, שנדע איך לעבוד את השי"ת עבודה זכה ואמיתית. כי הנה באמת כלים מכלים שונים, יש אדם אשר כל נפשו אינם שלימים ומתוקנים בתיקון גמור בשכל עמוק כל כך בשישול כל צרכו, להיות ראונו ואהבתו ושמתו בעבודתו עבודת הקודש כל כך תמה ונקיה בזיכרון גמור בזיכרון מן הזיכרון הדק היטב, להיות בלי שמץ פסולת מגע נכריה, רק קרבן עולה כולה בלתי לה' לבדו בכל בחינותיהם הקדושים. כי לא שת לבו גם לזאת אשר מתענג בתענוג ושש ושמה ומתלהב בשעת תורה ותפילה עד כלות הנפש, ואם כן זה התענוג והנחת רוח לו לעצמו הוא, וחוזרת אלי, כי סוף סוף הוא הוא המתענג, והבן. אמנם

החכם אשר כלי נפשו שלימים ומתוקנים בשכל עמוק, עיניו בראשו עד שאפילו את הנקודה נקודת הכוסף והתענוג הוא מחזיר לבעליה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ומעילה לגנוי מרומים כפי ראות עיני החכם בחכמתו הנפלאה. וזהו שמגלה לנו התורה הקדושה ומזהרת לנו שבעת אשר מתחיל האדם לגשת אל עבודת הקודש, להיות מקריב קרבן עבודתו הקדושה לפני השי"ת, אזי ראה בעינא פקחא וחכימא, שאל יקריב אש זרה לפני ה', היינו שכל אש התלקחותו והתלהבותו משלהובא דנורא ותענוגא וחשיקה שיש לו, לא יהיה זרה מכני השי"ת, רק כולה כליל בלתי לה' לבדו, ולא יהיה בו מגע עצמו חלילה כנ"ל. וזהו המכוון שיהיה האש מן השמים לבד. וזהו רמזי מאמרם קודש שאל ישתה יין ויכנס אל המקדש, כי בחינת יין רומז אל השמחה והתענוג כמו שאמר הכתוב (תהלים קד טו) 'ויין שמח לבב אנוש', וזהו שיראה בעינא פקחא שסוף סוף אל ישתה הוא בעצמו את נקודת היין ככניסתו אל עבודת הקודש והמקדש כנ"ל, רק עיקר הנקודה נקודת הכוסף יהיה כולה כליל בלתי לה' לבדו, והבן. ועי"ש.

ומובא בספר דברי דוד (דף קטו) שכאשר נפגש הרה"ק רבי משה מסאווראן זי"ע עם מרן הס"ק מרוזין זי"ע בפקודת הקודש של מרן הרה"ק מאפסא, שאל מרן הס"ק מרוזין זי"ע את הרה"ק מפראהבישט זי"ע: 'התאמינו שיש צדיק אחד שהוא דבוק תמיד בהבורא עולם בלי הפסק רגע? ענהו הרה"ק מסאווראן כמסתפק 'וכי יוכל להיות?' אמר לו הרה"ק מרוזין: 'הלא זה היה זקני המלאך הקדוש', השיב לו הרה"ק מסאווראן: באמת לא האריך ימים בעולם. אח"כ אמר הרה"ק מרוזין על אביו רבי שלום זי"ע גם כן שהיה בדביקות בלי הפסק, וגם עליו אמר הרה"ק מסאווראן זי"ע שלא האריך ימים על ידי זה. אחר כך אמר כן על אחיו הרה"ק רבי אברהם מלי זי"ע וגם עליו השיב הרה"ק מסאווראן שאכן בגלל זה לא האריך ימים. ויען אדמו"ר הס"ק מרוזין זי"ע ויאמר להרה"ק מסאווראן זי"ע 'מה השייכות של אריכות ימים, וכי באים לעולם כדי להתייבש כאן? והלא באים לעולם הזה רק לעשות ולהשלים מה ששייך לטובת נשמתו, וכמשלימים העבודה ישונו לכו למו למקור מחצבתם. ובספר אביר יעקב (ג'ג תשרי) מובא מה שאמר, בזה הלשון: זה היה עבודת זקניי ואבי אדמו"ר זי"ע ועל כל ישראל, כל אחד כפי עבודתו, זקני המלאך זי"ע ועכ"ל היה ממש מלאך ה' צבאות, נפשט כל המעט לעת מהגשמיות דבוק בהבורא ברוך הוא. זקני הקדוש הר' שלום מפראהבישט זי"ע ועכ"ל העלה כל הדברים למקור ושורש העליון, ונתבטל הגשמיות אצלו כי עשה מכל חומר צורה, וכו'. עכ"ל.

השולח
הבא קדישא
מרוזין
מרן
הרה"ק רבי
שלום
מפראהבישט
הרה"ק רבי
משה
מסאווראן
הרה"ק רבי
לוי
יצחק
מבארדיטשוב

פרק ג' חלק א
המשך מגיליון 79

הנהגות פראהבישט

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספריתלמידי הנעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזיין כפי שנערכו על ידי מכון 'שניית שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

הנהגות ישירות וסדר היום פראהבישט שנדפס מחדש בבוקרלין שנת תשנ"א

עיתון נדיר, מסדר הנהגות הרשב"א פראהבישט, שנדפס בשנת תר"א בטטרוביץ

הנהגות פראהבישט מהדורת מכון 'קדושה' ומלכות 'שני' איגוד החבורות 'ורבי' שמואל מיסודו של מרן הגה"צ מוה"ר ש' טוביאס זצוק"ל, תשי"ט

וְתִתְבַדֵּד כֶּךָ בְּמַחְשָׁבָה, או אִפְלוּ בְּדַבּוּר בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁתִּרְצֶה, לְפָנַי הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ.

שלמות שלום - השלמות וציונים

שכ"כ הכניסם בעבודתו ית' עד שהיו מפוארים ומשובחים, "על פי ה'" ע"ד שכל מוצא פיהם היה נראה לבני אדם שקדושת שם הקדוש שוכן על פיהם, "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה" פירוש שלא תאמר שאין כל אדם זוכה לבוא למדרגות אלו, לא כן הוא רק "כולם אנשים", פירוש אותם אשר הם במדרגת אנשים, יכולים לבוא למדרגות גדולות להיותם "ראשי בני ישראל". וכתב רבינו שיכול לדבר 'בכל לשון שתרצה לפני הבורא יתברך'. ראה בספה"ק קדושת לוי (דרוש לפסח, ד"ה ענין) וזה לשון קדשו: ענין פסח שנמצא בדברי רבותינו ז"ל (פרי עץ חיים, שער חג המצות פרק א) שהוא מלשון 'פה סח'. להבין הדבר על דרך זה, שהרי מה שהקדוש ברוך הוא יתברך שמו לעד ולנצח נצחים עשה עמנו ניסים ונפלאות והכה את מצרים בכל מכה הוא כדי לשלול דעה הנפסדת מאמיני הקדמות ומכחישים בחידוש העולם כמאמר הכתוב (שמות ט טז) ואולם בעבור זאת העמדתך כו'. ולמען ספר שמי בכל הארץ, כי מכיון שראינו שהוא יתברך שודד המערכה ועשה בהם כרצונו שמע מינה שיש מנהיג העולם המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. והנה מלך בשר ודם המצוה לעבדיו לעשות כן וכך עודם מדברים עמו יש יכולת בידם לבקש להפוך ציווי אבל משדיבר עמהם והלכו מלפניו אי אפשר להפוך דבריו. אבל מדת הקדוש ברוך הוא לא כמדת בשר ודם, שאף שנאצלו האותיות ונבראו ונציירו ונעשו והגיע השתלשלותם בעולם השפל הזה להעשות כן וכך יש צדיקים המהפכים מידותיו או אם יעשו בני תשובה אזי תיכף נתהפכו לצירוף אחר לעשות עם עמו לטובה אות דמיון המלך המדבר עם עבדיו בעודם לפניו מפני שאלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה וכחחו אז כחו עתה. וזהו 'פה סח', רצה לומר פה המדבר, כלומר אף שכבר ברא כל העולמות הרי הוא בבחינת מדבר עם עבדיו ועודם לפניו. עכלה"ק.

ולפי זה ביאר מרן הרה"ק מטאהש זי"ע במתק לשונו בספר עבודת עבודה (דברות קודש, פר' מסעי) את ענין התפילה בלשון המדוברת וכתב שהיוצא לנו מדברי הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע הוא, שאף אחר שברא הקדוש ברוך הוא כל העולמות כרצונו, עדיין הוא בבחינת מדבר עם עבדיו ועודם לפניו, שכביכול הוא יושב וממתין תמיד שבני ישראל יתפללו אליו בכל עת, וכפי תפילתם ישנה את טבע הבריאה, כי ככחו אז קודם שנברא העולם כן כוחו עתה לשנות לטבע אחר כפי רצון בני ישראל. לכן על כל דבר קטן כגדול צריך האדם לשפוך שיחו לפניו יתברך כבן המתחטא לפני אביו, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קב א) "תפלה לפני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו", שכאשר האדם הוא בבחינת עני ודל, שלבבו נשבר בקרבו מחמת איזה ענין שחסר לו, הן בעניינים גשמיים שזקוק לישועה בבני חיי ומזוני וכו', והן בעניינים רוחניים שעדיין לא זכה לעבוד את ה' כראוי, ולא זכה עדיין להצליח בלימוד התורה הקדושה, ולא זכה להגיע ליראת ה' ולאהבת ה', העצה לזה 'ולפני ה' ישפוך שיחו' שישפוך שיחו לפניו יתברך מעומק הלב, זיך אויסגיסן דאס הארץ פאר' אויבערשטן. וצריך לקבוע לו זמן מיוחד בכל יום שבאותו זמן יתייחד עם קונו וידבר דברים בינו ובין אלקיו, לשפוך שיחו לפניו יתברך, כבן לפני אביו במזמורי התהלים או בשאר תפלות או בדיבורים מיוחדים שרוצה לבקש צרכו בעת ההוא. ואפילו בלשון המדובר כמו לשון יידיש, יכול לדבר תמיד דיבורים אליו יתברך, וכמו שהנהיג הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע להתפלל במוצאי שבת הבקשה "גאט פון אברהם" וכו' בלשון יידיש, כדי ללמד בזה שהאדם צריך לדבר אליו יתברך אף בלשון יידיש, ובכל עת מוצא יתפלל ויבקש 'רבונו של עולם עזרני נא, הייליגער פאטער אין הימל העלף' (-אבי שבשמים עזור נא), ויאמין כי בודאי הקדוש ברוך הוא שומע תפלותיו וימלא כל משאלות לבבו לטובה.

'ותתבודד כך' וכו'. עוד כתב רבינו זי"ע בעניין ההתבודדות לעיל (פרק כג) בזה הלשון: הכלל, תתבודד פעם אחת בבוקר כשתקום ותפנה, ואם המזל צלול וזך תעמוד בגדולת הבורא ובשפלות עצמך וממילא תבוא לידי יראה שלא לעבור מצוותיו ושס"ה לא תעשה שהם נקראו 'רע', ופוגם על ידם שורש נשמתו ומכניס שם רע בהיכל המלך ח"ו, כי בהיכל המלך שם שורש 'נפש רוח נשמה' שלו, ו'היכל גימטריא' 'אדני'. עד כאן לשון קדשו, ועיין שם עוד. והנה שם דיבר בעניין ההתבודדות כדי להתבונן בגדולת הבורא ובשפלות עצמו מה שאין כן בזה שכתב להתבודד 'במחשבה או אפילו בדיבור'. וענין ההתבודדות נתבאר לעיל (שם) ודרכו של רבינו זי"ע בזה. ויש עוד לציין מה שכתב בספה"ק נועם אלימלך (פר' בשלח, ד"ה ויסעו מסוכות) וזה לשון קדשו: רמז "סוכות" הוא יחוד הוי"ה ואדני" - סוכ"ה בגימטריא הכי הוי, והיינו ע"י התפילה שהיא עיקר ליחד כנ"ל, ואחר התפילה צריך להיות 'ב'אתם', אותיות "אמת", שצריך להחזיק במידת אמת, "בקצה המדבר" דקודם התפילה צריך התבודדות כמו שאמרו חז"ל (ברכות ל:). 'חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפילה ושעה אחת אחר התפילה', ונמצא עד אחר התפילה צריך התבודדות במחשבתו וזה נקרא 'קצה המדבר', מדבר הוא התבודדות.

ועיין שם (פר' יתרו ד"ה א"י בחודש השלישי) שכתב בזה הלשון: כשאדם פונה עצמו מהבלי זמן והוא יוצא מבין הקליפות, תיכף בא למדריגה גדולה ונקרא צדיק גמור, על דרך שאמרו (ברכות לד:). 'במקום שבעלי תשובה עומדין' כו', וזה רמז לנו הפסוק שתיכף "לצאת בני ישראל מארץ מצרים" המה הקליפות, "ביום הזה באו מדבר סיני", 'מדבר' רמז להתבודדות גדול, שהצדיק מתבודד בעצמו ומדבק את עצמו בו יתברך, 'סיני' גם כן רמז להקדושה, כדרך שאמרו חז"ל (שבת פט.). 'למה נקרא שמו סיני על שם שנעשו ניסים לישראל וירדה שנהא לאומות העולם'.

וכן כתב עוד (שם פר' שלח ד"ה א"י שלח כו' ע"פ שאמר) על פי שאמר התנא (אבות פ"ב מ"ה) "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש", ויש לדקדק היה לו לומר במקום שאין אישים כו', או איפכא לסיים השתדל להיות אנוש. אך הענין ד"אנוש" הוא לשון כי אנוש הוא, דהיינו לשון אנוח, פירוש שעדיין צריך להתאנוח ולהיות אנוש בעצמו על שאינו מתוקן במידות, ולא הגיע למדרגת צדיק, וצריך להתגבר בעבודת הבורא, והנה כשיש רבים עובדים ה' ומתאנחים על קיצור עבודתו, אז בקל הוא להצדיק שהוא במדרגת "איש" שהוא מעלה עליונה לעלות במדרגתו יותר ויותר, אבל בעת שפשוטי בני אדם אינם מתאמצין בעבודה, צריך לצדיק השתדלות גדול לבוא למדרגה, וזהו שאמר התנא במקום שאין אנשים כו' השתדל כו', רוצה לומר צריך השתדלות גדול כנ"ל. וזהו שאמר הקב"ה למשה "שלח לך אנשים" ר"ל תראה להנהיג אנשים רבים בעבודת הבורא, "ויתורו את ארץ כנען" ר"ל שיתקנו את המידות שלא יאה בהם מידות שפלות וגרועות, "אשר אני נותן לבני ישראל" פירוש עי"ז יהיה בקל ליתן מתנות לבני ישראל הם הצדיקים, שיוכלו לבוא למדרגות גדולות בקל. "איש אחד" ר"ל האיש הצדיק שהוא באחדות, "למטה אבותיו תשלחו" פירוש שצריך הצדיק ג"כ לתקן ולהעלות את מעשה אבותיו שהטו עצמם ג"כ לעבודתו ולא הגיעו למדרגה עליונה להעלות את מעשיהם לעולמות עליונים כראוי ונכון, וזהו "כל נשיא בהם" ר"ל כל מעשיהם צריך לנשא ולהעלות אותם, "וישלח אותם משה ממדבר" ר"ל שמושה רבינו ע"ה הנהיג והכניס את בני ישראל במדרגה זו, והיינו שהכניסם שיהיו כמדבר שהוא הפקר והתבודדות, שהצדיק צריך להיות הפקר לכל ישראל לעשות טובה עם כל אחד, וגם צריך להיות בהתבודדות בעבודתו ית', וזהו מדבר שהוא מקום התבודדות מבני אדם, "פארן" הוא לשון פאר, היינו